

Slovo k povzbuzení na pátek 24. dubna 2020...
Biblická čtení: Sk 5,34-42; Ž 27; Jan 6,1-15

Milé sestry, milí bratři,

i na dnešní den připadá krásná památka: památka svatého Jiří, mučedníka, v našich zemích slavená – kvůli včerejšímu svátku svatého Vojtěcha – o den později než ve zbytku latinské církve. Určitě stojí za to si tohoto svätce připomínat, zvlášt' překrásnou svatojírskou legendu, známou především díky sbírce *Legenda aurea* Jakoba de Voragine z poloviny 13. století. V ní čteme ten známý příběh, jak Jiří, křesťanský voják z doby Diokleciánova pronásledování, se pro záchranu mladé dívky, princezny, a potažmo pro záchranu celého města statečně utkal s drakem žijícím v jezeře a žádajícím lidské oběti, obrazem ďábla, a toho Boží silou přemohl a vyrval z jeho chřtánu dívku i celé město, a tím všechny jeho obyvatele přivedl ke křtu. Krásný to obraz našeho duchovního boje, který vede ke spáse nejen toho, kdo proti ďáblu a jeho pokušením Boží silou bojuje, ale i jeho okolí. Obraz určitě hodný rozjímání.

Protože ale v evangeliu dnes máme před sebou krásnou „předehru“ k další z velkých Kristových řečí podle Janova sepsání, k řeči o chlebě života ze šesté kapitoly, zkusme zaměřit svou pozornost ne na svatého Jiří, ale právě na úryvek evangelijní. Už třeba jen proto, abychom mohli od pondělka (zítra je svátek svatého Marka s jinými biblickými čteními) na toto rozjímání zase navázat, dá-li Bůh.

Máme tedy před sebou událost známou jako „rozmnožení chlebů (a ryb)“. Je to událost, o níž s důrazem sobě vlastními svědčí všechna čtyři sepsání evangelia. Jen u Jana je však „předehrou“ k dlouhé řeči o chlebě života. V ní budeme postupně číst, jak pravým chlebem života je Kristus, Boží syn, jeho jezením je nejprve poslušnost jeho slovu a pak přijímání eucharistie. Tomu se, dá-li Bůh, budeme věnovat v příštím týdnu.

Charakter „předehry“ nám – mimo mnoha jiného – ukazuje známou pravdu, že všechny vnímatelné mocné Boží činy – zázraky a podobně – nejsou zpravidla cílem Božího působení, nýbrž mají člověku, který je jejich účastníkem či přímo adresátem, pomoci, aby se otevřel jejich původci, Bohu samému. Něco takového se v Novém zákoně týká většiny Kristových zázraků, zejména evangelista Jan jim proto dává krásné jméno „znamení“. Pán Ježíš skrze zázraky tak ukazuje svou Boží moc a dává zakusit Boží dobrotu. Jistě i proto, aby lidem pomohl v jejich tísní, ale také proto, aby se lidé snadněji otevřeli jedinému podstatnému Božímu zázraku, proměně nitra, odpuštění hříchů, které přináší Pán Ježíš. A aby našli sílu za ním jít, jít a už nehřešit.

Ne nepodobně, ač se to na první pohled nemusí zdát, je tomu i u zázračného rozmnožení chleba a ryb. Každý člověk potřebuje a touží být nasycen. Aby mohl žít, aby měl sílu něco činit, aby si vychutnal i chuť toho, čím se sytí. Jídlo sytí člověka: přijímá je zvenčí, jídlo se stává jeho součástí, dává mu sílu a má svou chuť, v ideálním případě dobrou, že je jeho přijímání je pro člověka nutností i radostí zároveň. Potřebu jídla člověk pociťuje, zvlášt' když se mu ho nedostává.

Jestliže Pán Ježíš – při rozmnožení chleba a ryb – zázračně nasytí tělesnou potřebu člověka, učiní tak také proto, aby ukázal na sebe, na podstatné nasycení, které člověku nabízí. Aby uši a srdce člověka připravil na to, co přijde, co bude říkat. Zázračné nasycení je skutečnou předehrou, vstupní branou k něčemu dalšímu, hlubšímu. Člověk při rozmnožení zakusí mocné Boží znamení, jak se Pán Ježíš stará o jeho tělo, aby zatoužil mu otevřít i svou duši, a tak být nasycen mnohem podstatněji. Aby uvěřil, že Kristus má tu moc duši člověka skutečně nasytit. Nejprve svým Božím slovem a pak i svým tělem (a svou krví). Přímou touží člověka takto sytit, aby tak stával jeho „součástí“ (podobně jako chleba a ryby se staly sněžením součástí těch, co je jedli) a člověk z Boha žil, čerpal svou životní sílu. A aby mu to chutnalo, bylo jeho radostí.

Tak se tomu stalo u Genezaretského jezera, ale v malém se tak může stávat u každého jídla, každé se může stát podobnou „předehrou“, i když jistě ne tak výraznou. Není totiž vůbec samozřejmostí, že máme co jíst, i když to jako samozřejmost bohužel tak často chápeme (a proto jídlem někdy tak nehorázně mrháme). Za darem jídla (a pochopitelně i pití), za jeho existencí, dostupností, silou i chutí můžeme vždy spatřovat Boží dar, působení Boží dobroty, znamení Boží péče o nás, prostě zázrak (něco, co je za zrakem, a to je Bůh).

Kdykoli jíme a kdykoli vnímáme přirozené vlastnosti jídla, kdykoli vnímáme svou bytostnou potřebu jíst, je dobré si uvědomit, že i proto nám je (toto) jídlo bylo zázrakem dáno, abychom zatoužili po nasycení duše. Po pravém nasycení Kristem, který nám dá sílu věřit, doufat a milovat a který nám může také duchovně „chutnat“. Ne nepodobně, jak jídlem měli svá srdce otevřít ti lidé u Tiberiadského moře (Galilejského jezera).

Víme, že každé své jídlo bychom měli začínat modlitbou, třeba krátkou, třeba jen v duchu, ale aspoň nějakou. Modlitbou poděkování, která ukáže na původce jídla, Boha. Modlitbou vděčnosti, která nám připomene nesamozřejmost jídla a také povinnost se o jídlo dělit s těmi, kteří je nemají. Modlitbou, která otevře naše srdce Pánu Ježíši, tomu, co říká, tomu, kdo je. Právě modlitba tak může i ze všech našich jídel učinit „předehru“, znamení, pro které se i my otevřeme více Bohu.